

LIII.

Betænkning

over

Forslag til Lov om Statstilskud til Folkehøjskoler og Landbrugsskoler.

(Afgiven af Folketingets Udvalg den 11te April 1902.)

Udvalget kan i alt væsentligt slutte sig til det forelagte Lovforslag, der overensstemmende med den af Rigsdagen hidtil fulgte Vej søger yderligere at fremme den almindelige Folkeoplysning.

Før 1892 blev der paa Finansloven aarlig bevilget 50,000 Kr. til Folkehøjskolerne og 90,000 Kr. til trængende Elever, og ved Loven af 12te April 1892, der indbefattede baade Højskoler og Landbrugsskoler, forhøjedes disse Beløb henholdsvis til 120,000 Kr. og 180,000 Kr. aarlig. Det har imidlertid, navnlig i de senere Aar, vist sig, at de Midler, der stod til Raadighed, ikke længer vare tilstrækkelige til at inødekomme „den stigende Trang til Oplysning hos den ubemidlede Del af Befolkningen.“ Af de ca. 6,000 unge Karle og Piger, der aarlig søge vore Højskoler og Landbrugsskoler, modtog i 1898 kun 2,312 Understøttelse, medens 1,291 Ansøgere fik Afslag, og ikke faa af dem, hvem Statsunderstøttelse er tilstaaet, have maattet give Afkald herpaa, fordi den var ganske utilstrækkelig; det maa derfor erkendes, at navnlig et forøget Bidrag til trængende Elever er særlig nødvendigt.

Men ogsaa til selve Skolerne stilles der stadig større Fordringer, hvad enten der henses til Lærerlønninger, Undervis-

ningsmidler eller Skolelokalerne, hvorfor Udvalget ogsaa fuldtud kan tiltræde den hertil foreslaaede Bevilling.

I Lovforslagets § 4 foreslaas Oprettelsen af 2 ny Landbrugsskoler, „hvis Undervisning særlig er beregnet paa Husmandsbruget og Landbrugets Bierhverv“, men medens man er enig om at tiltræde Forslaget om Skolernes Oprettelse paa de i § 4 stillede Betingelser, formener Udvalgets Flertal, at de Fordringer, der stilles til statsunderstøttede Elever, maa være de samme, hvad enten de søge en af de i § 4 nævnte Skoler eller en anden Landbrugsskole. I Overensstemmelse hermed stilles Ændringsforslaget under Nr. 1 til § 5.

De i Lovforslagets § 1 givne Bestemmelser med Hensyn til Skolernes Godkendelse anser Udvalget som betydelige Forbedringer af de nu bestaaende Forhold, men skønt vi erkende det berettigede i, at Statens Bidrag bortfalder, naar en Skole ikke kan vinde den Tilslutning, som Forslaget kræver, saa formener Udvalget dog, at det vilde være rigtigt at lade de nu bestaaende og anerkendte Skoler, for hvem de i § 1 skærpede Bestemmelser mulig komme noget uventet, faa en Frist, saaledes som foreslaaet i Ændringsforslaget under Nr. 3 til § 8.